

Datum: 21.01.2018

Medij: Večernje novosti

Rubrika: Reportaže

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: "PUSTOOD" SAKUPIO ETNOLOŠKO BLAGO

Napomena:

Površina: 577

Tiraž: 80000

Strana: 24,25

ЗАОСТАВШТИНА ХРИСТИФОРА ЦРНИЛОВИЋА, "ПУСТООД" САКУПИО ЕТНОЛОШКО БЛАГО

Бојашиу збирку уступио Београду,
- коју је сместио у Манакову кући

Игор Митић

ВЛАСОТИНЧАНИН Христифор Црниловић оставио је поколењима једну од највећих етнолошких збирки на Балкану са 2.600 различитих предмета. Осим народних ношњи, збирку чине и накит, разни предмети из покућства, прибори за ручне радове, кандила и други религијски предмети, стари новац, као и више од 23.500 листова документационе грађе.

Црниловић је био сликар и педагог, а летње распусти је користио да на коњу "крстари" селима југа Србије, Македоније и Космета. Тако је, прикупљајући разне предмете, кућу у Власотинцу напунио сандуцима у којима је био сложен његов живот. Због свог "необичног" понашања популарног Кицу је мало ко разумео, а шта су о њему мислили земљаци и савременици, говори и надимак који су му наденули - Пустоод.

Христифор Црниловић Кица је рођен 1886. године у по-

ФИЛМ Небојша Илић испред куће у којој је Црниловић провео последње дане

родици Прокопија Ђокића Црнила, имућног власотиначког трговца, уз чију подршку је завршио Краљевску уметничку академију у Минхену. Радио је као професор уметности у Неготину, Скопљу и Алексинцу.

ХРАБРО се борио у отаџбинским ратовима, јунак из батаљона 1.300 каплара, преживео је албанску голготу и са Крфа донео нека од тридесе-

НАГРАДЕ ФИЛМУ

За документарни филм о свом необичном суграђанину Небојша Илић Илке је добио прегршт награда на фестивалима у земљи и иностранству. У Власотинце су стизала признања из Сарајева, Сплита, са Рудника, из Велике Планае, Сремских Карловаца, Кучева... Небојша Илић је у последњих 11 година снимио исто толико документарних филмова и захваљујући свом раду добио више од 50 награда.

Datum: 21.01.2018

Medij: Večernje novosti

Rubrika: Reportaže

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: "PUSTOOD" SAKUPIO ETNOLOŠKO BLAGO

Napomena:

Površina: 577

Tiraž: 80000

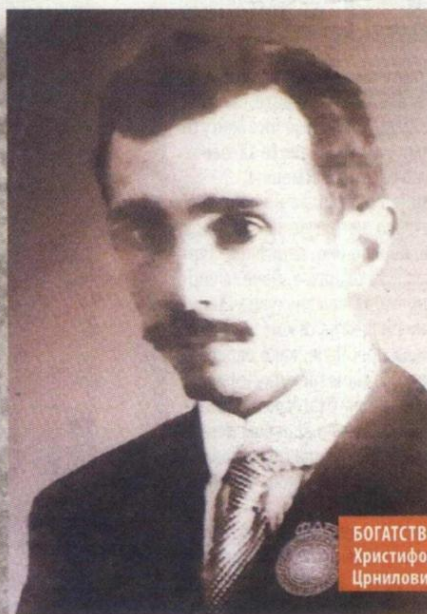

Strana: 24,25

СЛИКАРА И ЈУНАКА, ЗА ПОНОС ГЕНЕРАЦИЈАМА КОЈЕ ДОЛАЗЕ

НЕСХВАЋЕН Кица, како су га Власотинчани звали, на једном од својих путовања

БОГАТСТВО
Христифор
Црниловић

Фото Фондација лавовитих Власотинчана

так сачуваних дела која је за живота насликао. То је време када Христифора почиње да окупира етнографски рад.

- Свака мала средина не трпи људе који су испред времена, због чега је Кица био изложен подсмесима, неразумевању и неприхватању. Живео је у свом свету, због чега су га сматрали чудаком, а како је то изгледало, најбоље говори сведочења да су несташну децу плашили њиме - прича Небојша Илић Илке, аутор документарног филма о човеку који је, како каже, симбол

” Осим народних ношњи, збирку чине и накит, разни предмети покућства...

пожртваности, самоодрицања и дефиниција уметника.

ПРЕТХОДНО Илић о Црниловићу ништа није знао, али је после вишемесечног истраживања свој филм започео речима: "Постоји људи, наизглед необични, осуђени на сваку муку, али не и на заборав."

- Да снимам филм о Кици, навеле су ме две, испоставило се, неистине. Прва, да је у сликарској школи у Минхену био са Хитлером, а друга да није волео место у коме се родио и живео. А свако ко се упозна са његовим животом и заоставштином остане без речи. Њена вредност није само у бројности предмета, него и у начину

КОМЕМОРАТИВНА ИЗЛОЖБА

ЦРНИЛОВИЋ је излагао своја сликарска дела на изложбама "Ладе" у Београду и Скопљу, и на више колективних изложби у Паризу. Међутим, прву самосталну изложбу имао је тек две године после смрти, јер је за живота "због буржоаског порекла" био потпуно маргинализован. У организацији његових бивших ученика 1965. године у Галерији "Графички колектив" биле су изложене његове слике и пастели, за које је од стручњака добијао изузетне комплименте.

истраживања и прикупљању података. Збирку су Кици тражили из Париза и родног Власотинца, али ју је он уступио Београду, под условом да буде изложена као посебна целина -

истиче Илић.

За смештај збирке Београд је обезбедио и реновирао Манакову кућу, док се Етнографски музеј обавезао да је прикаже и чува. Овом музеју уступљено је и више од хиљаду негатив-стаклених плоча и око 600 филмова на којима су људи, објекти и предмети које је Кица фотографисао у Србији, Грчкој, на Блиском истоку, у Словенији, Босни и Херцеговини и Црној Гори. Он је израђивао и етничке карте на основу распрострањења традиционалних ношњи. Сам је издвојио, превентивно на основу народне женске ношње, три комплекса: морав-

ски, вардарски и шопски.

НАЈВЕЋИ број предмета потиче из друге половине 19. века, али међу прикупљеним накитом има наушница старијих и по 600 година. Црниловић је живео скромно. Штедео је на јелу и оделу, да би парама од професорске плате куповао ношње, накит, ћилимове, везове и друге ручне радове.

Последње дане живота (до јула 1963. када је преминуо) провео је у кући своје сестре Лепосаве Стаменовић у Власотинцу, где су две собе претворене у Кицин атеље и мрачну комору. О збирци је бригу водила и њихова сестра Зора. Две сестре биле су пуне разумевања за све што је Кица радио, а њему је, без обзира на све осуде околине, њихова љубав била довољна да истраје у свом науму и да се упише на листу за незаборав. У Власотинцу данас фондација даровитих Власотинчана носи име Христифор Црниловић Кица, као и КУД у оквиру овдашњег културног центра. ■

